

MAGYARÁG

1939. APRIL. 24

VIII. No. 113

2 lei

Tulajdonos: „Frima” S. A. Bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798-1938

Felolós kiadó:
Özv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Megkezdődtek Ciano és Markovits tárgyalásai szombaton Velencében

(Belgrád.) A jugoszláv szombat reggeli lapok közlik, hogy Markovics jugoszláv külügyminiszter pénteken este 9 órakor elindult Velencébe, ahol Ciano gróf olasz külügyminiszterrel folytat nagyjelentőségű megbeszéléseket. E találkozót követően a jugoszláv külügyminiszter Berlinbe látogat el. — Politikai körökben úgy tudják, hogy a velencei találkozó a

terrel folytat nagyjelentőségű megbeszéléseket. E találkozót követően a jugoszláv külügyminiszter Berlinbe látogat el. — Politikai körökben úgy tudják, hogy a velencei találkozó a

római magyar-olasz megbeszélések egyenes folytatása. Velencében a középeurópai ujjaépítés tervének első fázisa zajlik le.

más jóváhagyott.

— Franciaországnak magának, de az egész világnak is, sohasem volt olyan szüksége a francia erőre, mint most, — kezdte beszédét. Amikor Franciaország függetlenségét védi, akkor egyúttal eszméit is védi. Mivé lenne Anglia, sőt Amerika is, ha Franciaország eltűnne. Éppen ezért szükség van arra, hogy Franciaország erős legyen. A közös veszéllyel szemben eltűnt minden széthúzás és ma már csak egy párt van: a francia erő pártja.

Akkor amikor egy nyolcvan-kilencmillió szomszéd államiban hetenként hatvan órát dolgozik mindenki, a francia kormány is elhatározta, hogy

bevezeti a negyvenötórás munkahetet és újabb áldozatokat kér a franciáktól.

Ma olyan napokat élünk, amikor a békét meg lehet menteni, de el is lehet veszíteni.

A békét meg fogjuk menteni — fejezte be beszédét Reynaud.

Nem folynak lengyel-német tárgyalások

(Varsó.) A külföldi sajtóban nemrégiben hírek jelentek meg arról, hogy Lipsky berlini lengyel követ tárgyalásokat folytatott Ribbentropp német külügyminiszterrel. Ezt a hírt hivatalos lengyel körök cáfolják.

Aláírták az albán-olasz vámuniót

(Tirana.) Most írták alá az albán-olasz vámunióról szóló egyezményt. Ennek értelmében az olasz vámörök szedik be már mindenütt az illetékeket. A pénzbeváltás során úgy döntöttek, hogy egy lírának hat és fél albán frank felel meg. Az albán pénzügyek vezetését az olasz Nemzeti Bank vette át.

Délfrika nem ad vissza német gyarmatot

(Capetown.) Hertzog tábornok, miniszterelnök kijelentette, hogy a délfrikai unió nem hajlandó egyetlen német gyarmat visszaadására sem.

Nincsenek angol repülőgépek Görögországban

(Berlin.) A berlini görög követség megcáfolta azt a hírt, hogy Athénbe 30 repülőgép érkezett.

Hollandia nem ad el gyarmatot Amerikának

(Amsterdam.) A hollandi sajtó erősen cáfolja azokat az

amerikai lapokban elterjedt híreket, mintha a holland kormány el akarná adni az Antillákat és Holland-Guineát. A holland sajtó követeli, hogy a hágai amerikai nagykövet vi-

lágosiisa fel kormányát arról, hogy Hollandia a gyarmatait nem bocsátja áruba, mert azok szerves részét képezik az egész holland birodalomnak

A francia kormány három éves fegyverkezési programot tűzött maga elé

(Páris.) Tegnap este nyolc órakor Reynaud pénzügyminiszter rádió-szózatot intézett

a francia nemzethez és ismertette azokat a törvényrendeleteket, amelyeket az államta-

Bonnet francia külügyminiszter közvetlen tárgyalásokat kezdett Olaszországgal

(London.) Az „Evening Standard” szerint Bonnet külügyminiszter állítólag közvetlen tárgyalásokat kezdett Olaszországgal az olasz-francia viszály megoldása érdekében. Az angol lap állítását azzal támasztja alá, hogy Olaszország legutóbbi válasza, amely Mussolini csütörtöki beszédében jutott kifejezésre, lehetőséget nyújtott a közvetlen tárgyalások felvételére.

Teleki és Csáky miniszterek visszaérkeztek Budapestre

(Budapest.) Gróf Teleki Pál miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter tegnap este 10 óra 40 perckor érkezett meg a Déli pályaudvarra. A kormányelnököt és a külügyminisztert a kormánytagjai, a NEP vezetősége és a magyar közélet számos előkelősége várta. Az elhangzott üdvözlő beszédekre Teleki rövid beszédet mondott és válaszolt, hogy milyen szeretettel fogadták Olaszországban. Római

tárgyalásai során az előző korszakban megerősítette a régi csupán megerősítette a régi barátságot.

Volosin volt miniszterelnök hazaérkezett Ungvár melletti birtokára

(Ungvár.) A „Kárpátjai Magyar Hírlap” jelentése szerint Volosin volt kárpátjai miniszterelnök néhány nappal

előzőt megérkezett az Ungvár közelében levő szőlőskei birtokára.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Háborus riadalom Amerikában egy rádiótréfa miatt

Egy angol kollégium diákjai titkos rádióleadón bementették, hogy „kitört a háború”

(Newyork). A német távirati iroda jelenti: Az Indiana állambeli North Manchester kollégiumának diákjai a londoni rádió leadásának címe alatt meglehetősen rossz tréfát követtek el. Egy titkos rádióleadón bementették, hogy „Anglia, Franciaország és Német-

ország között kitört a háború”. A hír ugyanolyan rendkívüli hatást gyakorolt a közönségre, mint annakidején a Marslakók inváziójának híre. A rádióleadás során közölték, hogy Anglia hadügyminisztere kijelentette, miszerint az Egyesült Államok néhány órán belül há-

borút üzen Németországnak s Olaszországnak. E bementés után a titkos rádió speakerje igyekezett megnyugtani a hallgatóságot, kijelentve, hogy mindössze „főpróbáról” volt szó. Hozzáteve azonban, hogy néhány napon belül mindez „valósággá” is válhat.

Halálesetlet és sorozatos megbetegedéseket okozott Aradon a romlott krémes

Az egyik beteget beszállították a kórházba

(Arad). Az egyik Kádastelepi család még a húsvéti ünnepekre krémes lepényt készített, amely akkor nem fogyott el és az ünnepi tésztát eltették a következő, húsvéti utáni Fehérvasárnapra. A krémes lepény megromlott, amiről az egyszerű munkás emberek nem vettek tudomást, hanem az egyhetes tésztából jóízűen falatoztak az elmúlt vasárnap is.

A romlott étel egyik fogyasztója, Bajkán Anna munkásnő már a hétfőre virradó éjszaka szörnyű gyomorfájdalmakról panaszkodott, hajnalban elvesztette eszméletét — és reggel 6 órakor meghalt. A vacsora többi résztvevői közül hatan ugyancsak súlyosan megbetegedtek, sőt az egyik beteg, Bajkán Mihályné, született Gyömbér Erzsébet állapota annyira rosszabbodott, hogy be kellett szállítani a központi kórház belgyógyászati osztályára, ahol jelenleg is súlyos betegen fekszik.

Bajkán Anna különös, gyors

halála felkeltette a hatóságok gyanúját is és addig nem adták meg a temetési engedélyt, amíg a törvényszéki orvos fel nem boncolja a holttestet. A boncolás hatósági rendeletre már megtörtént, azonban az eredményt még mindeztől nem hozták nyilvánosságra.

Bajkán Anna felboncolt holttestét a beható orvosi vizsgálat és a boncolási jegyzőkönyv felvétele után eltemették.

A különös „halálvacsora” ügyében megindult a nyomozás, hogy megállapítsák: terhel-e valakit felelősség a tragikus események miatt.

Az utolsó liberális választások epilógusa a nagyváradi tábla előtt

Politikai „járvány”, „vesztegár” a szavazás napján

(Nagyvárad). Az utolsó liberális választások idején, 1937 decemberében, a akkori prefektus utasítására több helyen, így a szatmármegyei Ugocsa stb. járásokban is, egészségügyi vesztegárt rendelték el, azon a címen, hogy járvány dúl a környéken. A vesztegár-

rat azonban másnap — a választás után — természetesen visszavonták. Egyik község több lakosa azonban, így Borbély János is, ellenszegült a vesztegár tilalmi rendeletnek, elhagyta a községet és elment Batizba szavazni. Az új büntetőtörvénykönyv idevonatkozó paragrafusa értelmében, amely szerint aki közveszélyt okoz azzal, hogy a hatóságnak a közveszély megóvására kiadott rendeletét nem tartja be, eljárást indítottak Borbély ellen. Borbély a csendőrségen azt vallotta, hogy ő valóban el-

ment Batizra és eleget tett a szavazási kötelezettségének. — Ezen az alapon a szatmári törvényszék 500 leire ítélte Borbély Jánost. Az ítéletet kikézbítették Borbély Jánosnak, aki fellebbezett. A tábla előtt Borbély azt mondta, hogy ő a választások idején súlyos betegen odahaza feküdt a lakásán és nem volt szavazni Batizon. Ellenben még két Borbély János van a faluban. A tábla azonban nem fogadta el a védekezést és helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

Munkásküldöttséget fogadott TATARU királyi helytartó

A május elsejei munkásünnep és a szabad nyelvhasználat kérdését tették szóvá

Kolozsvár, ápr. 21. A napokban kolozsvári munkásküldöttség kereste fel Tataru Coriolan dr.-t, Szamos-Iartomány királyi helytartóját. A küldöttség tagjai: Lucian Alexandru dr. ügyvéd, Pálffy Tibor, ifj. Jordáky Lajos és Muresanu Alexandru azt a kérelmet terjesztették a helytartó elé, hogy tegye lehetővé a május 1-i hagyományos munkásünnepnek minél szélesebbkörű megünneplését. A királyi helytartó ígéretet tett, hogy intézkedni fog, hogy Szamos-Iartomány területén a hatóságok mindentűt

engedélyezzék a munkásünnepéseket.

A küldöttség ezután a magyar nyelvhasználat kérdését tette szóvá. Kérte annak olyan értelmű rendezését, hogy az államnyelvet nem beszélő magyar munkás, saját anyanyelvén értekezhessen a hatóságokkal. Tataru dr. közölte a küldöttséggel, hogy a nyelvhasználat ügyét most szabályozták a kisebbségi statutum keretében és a kérdésben a kormányzat megnyugtató megoldást talál.

bármilyen
HA NYOMTATVÁNY-ra

vannak szüksége, kérjen előbb tájékoztatást a

PÁSZTOR EDE

cégtől, amely modernül felszerelt nyomdájával a legképezesebb igényeket is kielégíti.

Telefonhívásra megbízottunkat azonnal kiküldjük. Piața Mihai Viteazul 4. Telefon 23-00

A román rádió csak rövid hullámon fog műsort közvetíteni

A Montreuxben tartott nemzetközi rádiókongresszuson új hullámbeosztást készítettek, a mit 31 állam írt alá. Csúpn Törökország, Görögország, Izland és Luxemburg nem csatlakoztak az új egyezményhez, amelynek értelmében a román rádió 1940. március 1-től fogva csak rövid hullámokon fog műsort sugározni.

lakoztak az új egyezményhez, amelynek értelmében a román rádió 1940. március 1-től fogva csak rövid hullámokon fog műsort sugározni.

Rádió műsor

Vasárnap, április 23.

(BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. Majd: Egyházi felolvasás és egyházi zene lemezek. 12 A Sibiceanu-zene kar hangversenyének közvetítése. A hangverseny után körülbelül 13 Hírek adása. 13.25 Gramofonlemezeken közvetítése. 14 Hírek. 14.30 Táncczene. 15.20 Mezőgazdasági szakelőadás. 18 Thomas: Táncczene. 19 Időszerű anyagok. 19.15 Gramofonlemez műsor közvetítése. Majd a gramofonműsor szünetében hírek. Utána körülbelül 20 A gramofonlemez műsor folytatása. 20.40 Grozucă Sándor román dalokat énekel. 21 Opera közvetítése. 22 Hírek. 22.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Majd a rádiózenekar hangversenye után körülbelül 23 Hírek. 23.15-24 Gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre.

BUDAPEST I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11 Egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plébánia templomból. A szentbeszédet dr. Kúhár Főris, Szent Benedekrendi házfőnök mondja. 12.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál Scholz László. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar 14.05 Uzsoki báró Szurmay Sándor nyu. gyalogsági tábornok üdvözlése. Majd: Hírek. 15 Le-mezek. 16 Gazdáknak. 16.45 Cigányzene. 17 A győri és mosoni dalosünnep. -8.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.20 „Modern népvándorlások”. Előadás. 18.50 Ujpest-Ferencváros mérkőzés. 19.45 Matyózenekar. 20.45 Magyar-tárgyú versek. 21.10 Részletek magyar szerzők operettjeiből. 22.40 Hírek.

Hétfő, április 24.

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport-hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közben sport-hírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek. időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Gramofonlemez. 19 Időszerű anyag. 19.15 Szórakoztató zene. 20 Felolvasás. 21 Kempf zongora, Kuhlenskampf hegedű, Schmidt Walter énekeslemez. 22 Hírek. 22.15 Táncczene. 23 Hírek. 23.15 Vendég-lői zene. Majd: Híreknek közvetítése külföldre.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána ét-

rend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszá-mok. 13.30 Hírek. 14.20 Pon-tos időjelzés. 14.30 Hangleme-zek. 15.30 Hírek. 16 Árfolyam-

Május 10-ig állampolgárságuk elismerését kérhetik azok, akik 1924-ben kimaradtak az állampolgársági listából

A polgármesteri hivatal ez-
uton hozza mindazoknak a
tudomására, akik bármilyen
oknál fogva nem vétették fel
1924-ben az állampolgársági
listára, — de úgy gondolják,
hogy joguk van a román ál-
lampolgárságra, hogy jelent
kezzenek a városházán II.
emelet 30-as számú szoba,
legkésőbb május 10-ig na-
ponta délután 5-7 között a
következő igazoló iratokkal:

1. Illetőségi bizonyítvány, a melyből kitűnik, hogy az illetőnek 1918 december hó 1-én az ország területén volt bejelentett lakása.
2. Születési bizonyítvány.
3. Fényképpel ellátott személynazonossági igazolvány, amelyet legújabbban állított ki és amelyet a rendőrség is láttamozott.
4. Katonai irat.
5. Bejelentő hivatali igazolás.
6. Büntetlenléti bizonyítvány.
7. Nem optálási igazolvány
8. Igazolvány arról, hogy nem szerepel az ellenőrzés alatt álló külföldiek listáján.
9. Bizonyítvány arról, hogy hol lakott 1918 december hó 1-től kezdődően.

A polgármesteri hivatal fel-hívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a fenti aktákkal sa-ját érdekükben jelentkezzenek a városházán, hogy igazolják a román állampolgárságra va-ló jogukat, mert nem jelentke-zésüknek az lesz a követke-zménye, hogy ezt a jogot elvesz-tik. Hasonlóképpen felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy jelentkezhetnek azok, akik bármilyen okból már egyszer elvesztették a román állampol-gárságot, vagy az 1938 január 21-én kelt 1693 számú törvény rendelet alapján törölve let-ték az állampolgársági listá-ból.

Dr. Oros Eugen, a közigazga-tási ügyosztály főnöke, külön is felszólítja az érdekelteket,

hogy csak a fentebb jelzett igazoló iratok birtokában je-lentkezzenek a városházán.

A tartományfőnökség bocsájotta ki a rendeletet

A nagyfontosságú rende-le-tet, amely

végül hivatva lesz az állam-polgárság nélküli jogosultak ezreinek ügyét tisztázni,

a kolozsvári tartományfőnök-ség továbbította a nagyváradi városházához. Valószínű, hogy Calinescu miniszterelnök és a Magyar Népközség vezetői-nek legutóbbi tanácskozásai so-rán történt meg az örömdetes

döntés. A rendelkezésre álló idő — május 10 — meglehető-sen rövid, ezért

az érdekeltek máris kezdjék meg irataik beszerzését.

Legelsősorban az illetőségi bi-zonyítványt szerezzék meg a várostól és a büntetlenléti bi-zonyítványt az ügyészségtől, (Cazilor judiciar), mert ezek nek az iratoknak kiadása hosszabb időt vesz igénybe.

— ORVOSI HIR. DR. MAR-KOVITS ANDOR szülész-nő-gyógyász hazaérkezett és ren-deléseit folytatja Strada Regele Carol II. 17. szám alatt. Tele-phon: 20-99.

Elköltötte gazdája pénzét -- öngyilkos lett

(București.) A Nicoleanu-és Laptelui uccák sarkán egy elhagyott házban egy járókelő megdöbbenő feledezést tett. A nyitott ablakon keresztül észrevette, hogy a menyezethez vert szegről akasztott ember holtteste lóg alá. A rendőrség

megállapította, hogy az ön-gyilkos Holmann Ernő 17 éves kereskedő alkalmazott, a ki bucsulevele szerint kétségbe esésében vált meg az élettől, mert elköltötte gazdája reábi-zott pénzét.

Cinikusan vall a bucurestii gyilkos

(București.) Emlékezetes még az a gyilkosság, amelyet a fővárosban tavaly az alig 20 esztendő Radu Udreanu köve tett el, aki egy éjszaka átvá-gta unokaöccsének, Pascu Ce-leapcanak nyakát. A bucurestii büntetőtábla tegnap tárgyalta a bűnügyet, melynek során a hallgatóságot megdöbbenette az a cinizmus és hidegvér, a-mellyel a fiatal gyilkos előad-ta a történeteket. Elmondta, hogy unokaöccsét egy szóval tás következtében ölte meg

és sajnálja ugyan a történte-
ket, de nem tulságosan és felmentését kéri. A tábla Ud-reanun 20 évi kényszermunká-ra ítélte, amit a gyilkos teljes nyugalommal vett tudomásul. majd fűtyörészve megindult a csendőrök között, ki a tárgya-lóteremből.

Eladó fekete női kosztüm és fekete kabát kis alakra. Cím a kiadóban. 833

ság.” 20.50 Klasszikus elő-adói est. 21.30 A rádió szaba-zenekara. 22.40 Hírek. 23 Ze-nés részletek a „Szerelmesek” c. filmből.

Összhangba hozzák a légügyi alapról szóló törvényt a bélyegtörvénnyel

A két törvény közötti ellentmondásokkal kapcsolatos kihágásoknál nem vesznek fel jegyzőkönyvet

Bucuresti jelentés szerint rövidesen összhangba hozzák az április elsején életbelépett bélyegtörvény intézkedéseit a repülő alapról szóló törvény intézkedéseivel. — Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a két törvény intézkedései között bizonyos vonatkozásokban ellentétek állnak fenn.

Igy például az új bélyegtörvény 4. szakaszának 19. bekezdése mentesíti az üzleti könyvek vezetésére alól azokat a kiskereskedőket és kisiparosokat, akiknek évi adóalapja az 50 ezer lejt nem haladja meg. Ezzel szemben a légügyi alapról szóló törvény 9. szakasza kivétel nélkül büntetéssel sújtja azokat a kiskereskedőket, akik nem vezetnek üzleti könyveket. Ezt az ellentmondást május elsejéig megszüntetik, amennyiben a légügyi alapról szóló törvény 9. szakaszát megváltoztatják és összhangba hozzák a bélyegtörvény intézkedéseivel.

Addig is azonban, amíg a törvénynek ez a módosítása megtörténik, gondoskodás történt arról, hogy az érdekelt kiskereskedők és kisiparosok ne vezessék az üzleti könyveket és közigazgatási úton utasították az illetékes közegeket, hogy azon kiskereskedők és kisiparosok ellen, akiknek évi adóalapja az 50 ezer lejt nem haladja meg, ne vegyenek fel a repülőbélyegellenőrök sem kihágási jegyzőkönyvet, ha ezek nem vezetnek üzleti könyveiket.

Módosítják a számlákon alkalmazandó repülőbélyegekkal kapcsolatos intézkedést is, amennyiben az erről szóló szakaszt olyképen változtatják meg, hogy a jövőben a számlák repülőbélyegilletéke is 4 ezrelék lesz, miként a számlákon alkalmazandó okmánybélyegilleték. A repülőalapról szóló törvény is ugy intézkedik majd, hogy a repülőbélyeg szempontjából magánfeleknek csak a 3 ezer lejt fölül összegű szállítások esetében kell számlát adni.

Módosítják a légügyi alap-

24 óra alatt

**KÖTÜNK
KÖNYVEK**

**Pásztor Ede cég
könyvkötészetében**

ról szóló törvény XI. fejezetét gáztermékek repülőbélyegilletéke is, amennyiben leszállítják a tékét.

Fantasztikus meglepetések várják az idei Budapesti Nemzetközi Vásár látogatóit

Budapestről jelenti tudósítónk: Ha eddig vásárvárost építettek évenként a városligetben a Nemzetközi Vásár céljaira ezidén már valóságos metropolist, tökéletesen felszerelt világvárost kellett a nemzetközi kiállítószereg és a milliós látogatóközönség érdekében elővarázsolni. Közel 1500 versenyképes ipari cég vonul fel a vásáron, amelynek immár nemcsak utcái, utai, körutai, terei, szép parkjai, vendéglői, kávéházai és telefonközpontja van, hanem már — 36 méter magas karsu antenna hirdeti — saját külön rádióállomása is. Van persze külön rendőrsége, külön tűzoltósága, külön mentőszolgálat, óriás divatrevüszínháza és több filmszínháza is, nem is szólva a sok irodai és hivatali helyiségről, amelyben az adminisztrációt bonyolítják le és a közönséget szolgálják ki.

Persze se szeri, se száma a meglepetéseknek, az újdonságoknak, az újításoknak. Ezek

között — hogy csak néhányat említsünk — nagy érdeklődésre tart számot az első kerékpárkiállítás, a légótalom tökéletesített propagandája a munkásság egészség-szolgálatának és a gyári higiénijának eszközei, az irodai munkát megkönnyítő a legmodernebb gépek sorozata, a meglepően szép „borkapuk” és nem utolsósorban a most népszerűsítésre váró új és olcsó „virsli-típus.”

Már felépült a hatalmas vásárváros, már zsufolva érkeznek a vonatok Budapestre, hiszen a vásár utazási és vízumkedvezményei az elmúlt kedd óta már érvényben vannak. Az utazási és vízumkedvezményeket biztosító vásárigazolványokat az ország minden utazási és menetjegyirodája árulja és ilyet bárki szerezhet magának. Ára egyenként 3.60 svájci frank, 3 марка, 120 lei, 50 dinár, vagy 30 Kc. A vásárt április 28-án nyitják meg ünnepélyes keretek között.

45 évi kényszermunkát osztott ki a kolozsvári büntetőtábla két gyilkos között

(Kolozsvár). Még a múlt év őszén történt, hogy Szabó István kolozsvári asztalos páratlan kegyetlenséggel meggyilkolta Egyed Kató nevű vadházastársát. A gyilkost azóta sem sikerült elfogni. Szabó István állítólag most is a Kolozsvár környéki hegyek között bujkál. Tegnap a büntetőtábla elé került, amely a szökésben levő Szabó Istvánt in contumaciam 25 évi kényszermunkára ítélte.

Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság története pergett le pénteken délelőtt a kolozsvári büntetőtábla előtt. A vádlottak padján Nistor Iacoh 20 éves alsófehérmegyei, Lóna községbeli pásztorlegény ült, aki a vádirat szerint az

megfojtotta kedvesét: Lupu Mária falubeli leányt a feldarabolt holttestét a mezőn ásta

Saját termésű FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 " vétélnél 9 Lei
Marghitai Uradalom borlerakata
Piața Mihai Viteazul 1. E. ácsnál palota

el. A büntetőtábla rövid tanácskozás után 15 évi kényszermunkára ítélte Nistor Iacohot és kötelezte százezer lejt kártérítés megfizetésére az áldozat javára. Nistor felfolyamodást jelentett be az ítélet ellen.

A HORIA KIVONAT

használ hűlés, idegesség, natha, reumatikus fájdalmas betegségek ellen.

János bácsi

mit szól maga a Duce csütörtő késztetéséhez?

— En ugy látom, instálom, hogy mindenáron konkurálni akar Ruzsvettel. Nyujorkba' most a világkiállítás lesz, erre aszongya, hogy 1942-be ő is rendez egyet Rómába. Ruzsvelt békét akar, erre kijelenti, hogy ő is. Most már csak az a kérdés, mék világkiállítás lesz külön Amerikájé, vagy Itáliájé? Mindenesetre a' biztos, hogy Ruzsvelt sürgönyözött, a Duce meg csak beszült. A sürgönyt pejig nem lehet letagadni, de a beszidet igen.

— És vajjon miért mondta Mussolini, hogy ő megmondja a maga véleményét, akár kap választ Ruzsvelt, akár nem. Hát ő csak tudja, hogy lesz-e válasz.

— Tudni tuggya, csak lehet, hogy ő másképen fogja gondolni, mintahogyan a ő nevébe' a tengejtárs beszélni fog. Vagyis nem fogja osztani a saját véleményét. Vagy pejig közösen meg fognak egyezni, oszt miután Ruzsvelt egy egész csomó államról kérdezte, hogy megakarják-e támadni, fel fogják osztani egymás közt: a felire rá fogja mondani Hitler, hogy nem akarja megtámadni, a felire meg Mujszolinyi. Ez a feles dolog abból is láccik, hogy Ruzsvelt 10 évre kért békét, de a Duce csak öt évre ígért. Oszti az is baj, hogy Ruzsvelt csak bizonyos országok támadása ellen sürgönyözött, saját maga miatt nem, oszt' ezér' első sorban ütet támoggyák. Leg-
alább 25 évre biztosítva van

Katonai LIVRET könyvecskék

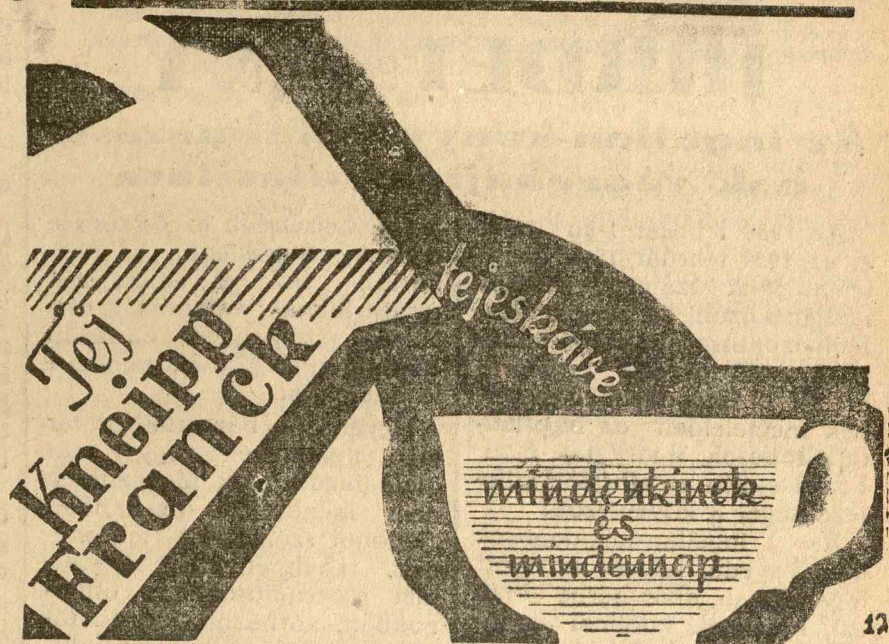
ismét kaphatók a
Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața M. Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

A Semmitőszék szerint nem alkotmányellenes a nem állam- nyelven vezetett könyvek adóttöbblete

(Bucuresti). A nagyszebeni evangélikus egyházközség bi-
rói úton megtámadta az 1935.
évi április elseji törvény 30.
szakaszát, amely jelentékeny
adóttöbbletet ír elő azoknak a
vállalatoknak és intézmények-
nek, amelyek hivatalos köny-
veiket nem az állam nyelvén
vezetik. Az evangélikus egy-
ház érvelése szerint a törvény
az alkotmány alapelveibe ütkö-
zik, mert nem tartja szem-
előtt az állampolgárok tör-
vény előtti egyenlőségét. A

Semmitőszék a felfolyamodást
most tárgyalta le és azt, mint
alaptalan elutasította. Indoko-
lásában kimondja, hogy a hiva-
talos nyelv a többségi nemzet
nyelve és a többletadót azokra
alkalmazzák, akik megengedik
maguknak azt a fényűzést,
hogy hivatalos irásaikban nem
az ország nyelvét használják.
A Semmitőszék a törvény szö-
vegét teljesen az alkotmány-
nak megfelelőnek nyilvání-
totta.

Csang-Csengnél öldöklő harc folyik Japán és kínai csapatok között

Egy Peking melletti városból kiűzték a kínaiak a japánokat

(Tokió). Több nap óta a
japán csapatok harcban álla-
nak 12 ezer kínai katonával
Csang-Csengtől északra. Japán
forrás szerint a kínaiak 300
halottat hagytak a harcmezőn,

míg a japánok vesztesége
csak 34 halott és 140 sebesült.
(Peking). A Reuter jelenti:
A kínai szabadcsapatoknak si-
került a japán helyőrséget ki-
űzni Toli városkából, amely

40 kilométernyire van Peking-
től. A Toliban levő jelentős
szénbányák összes tárnait a
kínaiak felrobbantották, majd
kivonultak a helységről.

SPORT

Tricolor-Törekvés bajnoki mérkőzés a Carol pályán

A mai Tricolor-Törekvés
nemzeti bajnoki mérkőzésre a
piros-feketék minden előkészü-
letet megtettek. Csütörtökön
Zsiga tréner vezetésével erős
kétkapus tréninget tartott a
Törekvés a Rhédey kerti pá-
lyán, ahol az összes számításba
jöheto játékosok résztvettek.
A vezetőség biztosan számít

ugy Beleznai, mint Balc va-
sárnapi szereplésére és így a
csapat a lehető legkompletteb-
ben állhat ki a Tricolor elleni
izgalmasnak ígérkező találko-
zóra. A mérkőzést fél öt órakor
a Károly pályán játszik le, a
kolozsvári Ratiu biráskodása
mellett.

Barátky Délamerikába szerződik

A fővárosi lapok ismét sokat
foglalkoznak Barátky, a Rapid
válogatott játékosával. A lapok
híradása szerint Barátky ju-
niusban elhagyja a Radipot. A
Timpul úgy tudja, hogy Ba-
rátkynak Dél-Amerikában
szerződést kínáltak. Tudvalevő,

hogy több magyar játékos el-
helyezkedett Dél-Amerikában
és az ő javaslatukra történhe-
tett Barátky meghívása. Ezzel
szemben a Capitala azt írja,
hogy Barátky már aláírta új
szerződését, mely a jövő évre
is a Rapidhoz köti.

Kispest lesz a válogatott tréningpartnere

A román-jugoszláv váloga-
tott mérkőzésre a szövetség
megtette az előkészületeket. A
válogatott tréningpartnere a

Kispest lesz. A válogatott ke-
retet hétfőn este állítják össze.
Az ülésen Marinescu tábornok
fog elnökölni.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piacs Mihai Viteazul 4

TÁBLAI HIREK

(Nagyvárad). Szalpéter Gi-
zella 74 éves máramarosszigeti
asszony levéltitok megsértése
címén állott a tábla előtt. Az
idős asszonynál még 1935-ben
albérletben lakott Costin Má-
ria. Az albérló távollétében
levél érkezett a címére és az
idős asszony, nem tudva pon-
tosan, hogy kinek a címére ér-
kezett, felbontotta a levelet.
Miután a levelet elolvasta, be-
tette Costin Mária asztalára.
Mire azonban Costin Mária
hazaérkezett, a levél elveszett.
Costin Mária erre levéltitok
megsértése címén feljelentette
a lakásadónőjét. A máramaros
szigeti törvényszék bűnösnek
mondta ki az idős asszonyt és
500 lei fő- és 200 lei mellék-
büntetésre ítélte Szalpéter Gi-
zellát. Az asszony fellebbezett,
a tábla azonban helybenhagyta
a szigeti törvényszék ítéletét.

(Nagyvárad). Még évekkel
ezelőtt történt, hogy Költő
Gyula nagyváradi nyugdíjas
megbotlott egy kiálló vízveze-
tési csőben, felesett és eltörte
a lábát. A nyugdíjas kártéri-
tési pert indított a város és
az akkor komercializált vízmű
igazgatósága ellen. A törvény-
szék részben helytadott a ke-
resetnek és a vízmű igazgató-
ságát 20.000 lei kártérítésre kö-
telezte. A tárgyaláson a komer-
cializált vízmű igazgatóságát
az igazgatóság tagja, dr. Czeg-
lédy Miklós ügyvéd képvisel-
te. A per befejezése után dr.
Czeglédy ügyvédi honoráriu-
mot kért, majd mivel az ügy-
védi honorárium kifizetését
megtagadták, pert indított a

város és a vízmű igazgatósága
ellen. A tárgyaláson a város
azzal védekezett, hogy a tár-
gyaláson dr. Czeglédy nem
mint ügyvéd, hanem mint a
vízmű igazgatóságának tagja
jelent meg és ezért nem illeti
meg ügyvédi honorárium. A
törvényszék részben helyt
adott dr. Czeglédy keresetének
és a vízművel szemben 18.000
ezer lei ügyvédi honoráriumot
ítélt meg. Fellebbezés folytán a
táblához került az ügy, ahol
érdekes jogi vitákra került sor.
A tábla a jövő héten fog ha-
tározatot hozni az érdekes
ügyben.

Kovács János zilahi lakos,
Lobontiu Ioan ottani birtokán
a munkálatokat vezette és —
sáncot ásatott. A munkavezető
azonban nem tett semmiféle
óvatossági intézkedést, a föld
beomlott és Tóth Sándor mun-
kást maga alá temette. A
szerencsétlen munkás meghalt
és a hatóságok gondatlanságból
okozott emberölés címén fele-
lősségre vonták Kovács Já-
nost. A törvényszék bűnösnek
mondta ki és 1000 lei pénzbir-
ságra ítélte. Kovács fellebbe-
zett az ítélet ellen. A tábla
tegnap foglalkozott az ügygel
és helybenhagyta a törvény-
szék ítéletét.

— Orvosi hír. Dr. Berger
Ernő bőrgyógyász, férfi és női
nemibetegségek szakorvosa
hazaérkezett és rendeléseit is-
mét megkezdte. Délelőtt 10—1
délután 3—7 óráig. Str. Dr.
Aurel Lazar 8.

Gyermekestragédia az állomáson

(Dicsőszentmárton). Az ál-
lomás közelében három fiatal
fiú egy kiskaliberű revolverrel
játszadozott. Később hozzájuk
csatlakozott egy Durugy Pál
nevű fiú, aki a revolverből ki-
akarta venni a töltényt. A
fegyver elsült s a golyó Popa
Gheorghe iparostanuló gyom-
rába furódott. Az inast beszá-
lították a kórházba, ahol né-
hány órai szenvedés után
meghalt.

HIRDETMÉNY

Az ingatlan-könyv alkalmazásának végrehajtási utasítása

Az 1939 február 1-én 26-ik és az 1939 február 15-én megjelent 38-ik számú hivatalos lapban közölt, a bérlok személyazonosságának bejelentéséről szóló törvény és végrehajtási utasítás rendelkezéseinek megfelelően az ingatlan-tulajdonosok, a főbérlok és albérlet esetén az albérlok kötelezettségei a következők:

Az ingatlan-tulajdonosok akár egyedül laknak az egész ingatlanban, akár bérbe adják azt, kötelesek kitölteni az ingatlan-könyvet. Az ingatlan-könyv kapható minden dohánytőzsdében 40 leies árban.

Minden ingatlan után az illető tulajdonos az ingatlan-könyvet három példányban állítja ki: Bucuresti fővárosban és két példányban a többi városokban, amelyeket letétbe helyez az illetékes rendőrközségi rendőrségnél, amelyhez tartozik. A községi rendőrség (kerületi rendőrközségi rendőrség) miután igazolja, hogy az ingatlan-könyvet pontosan, olvashatóan állították ki, számmal és dátummal ellátva, láttamoz egy példányt, amelyet átad a tulajdonosnak. A tulajdonos köteles megőrizni az ingatlan-könyvet és azt a hatóság rendelkezésére fenntartani.

A határidő, amelyen belül az ingatlan-könyvet a községi rendőrségnél be kell nyújtani, 30 nap, 1939 április 23-tól kezdődőleg. Az ingatlan-könyvnek négy úrlapja van (formulár) 1., 2., 3. és 4. számú lap (Fisa) elnevezéssel.

Az 1-es számú Fisa az egész ingatlan lapja, függetlenül annak rendeltetésétől. Erre a lapra beirandó, de csakis a tulajdonosok megbízottai vagy igazgatóik által, mindazok, akik valamilyen helyiséget használnak az ingatlanban, függetlenül annak rendeltetésétől, akár tulajdonosok, akár bérlok, akár megtértek, az úrlapon feltüntetett összes adatokkal együtt. Ezen a Fisán kizárólag a család fő szerepe (a bérleti szerződés, vagy a tulajdonjogi okmány aláírója).

A 2-es számú Fisa a lakos-tábla (a lakás lapja). Lakás alatt értjük a lakóhelyet. A lakóhely csak az ágy lehet.

A 2-es számú fisán a „helyiség rendeltetése” rovatba esetenként beirandó: lakás (apartament), garzon-lakás, üres szoba, butorozott szoba, garázs, raktár, gyár, műhely, bolt, iroda, lerakát, otthon, internátus, kórház, szanatorium, klinika, orvosi rendelő, fogorvosi rendelő, kaszárnya, színház, látványossági terem, kiállítás, koncert terem, muzeum, stb.

A 2-es számú fisát külön-külön minden család fő vagy bármely más személy, aki bármilyen formában és cím alatt az ingatlan, vagy csak a helyiség egy részét használja, maga fogja kitölteni. A 2-es számú

fisába beirandók az összes személyek, függetlenül az életkortól, akik a családdal együtt laknak, valamint a cselekedési személyzet, az úrlap szerinti rubrikáknak megfelelő adatokkal.

Ugyanazon háztartáshoz tartozó gyermekek vagy más családtagok, akik ideiglenesen nem laknak az ingatlanban (katonai szolgálatot teljesítenek, tanulmányaikat folytatják internátusokban, otthonokban, kórházban, szanatoriumban, vagy uton vannak), beirandók a családi fisába és a „Megjegyzés” rovatban feltüntetendő tartózkodási helye.

Azok a személyek, akik tulajdonosi vagy bérloki minőségben az ingatlanban valamilyen foglalkozást vagy mesterséget űznek, de lakásuk más ingatlanban van, hasonlóképpen az ipari vagy kereskedelmi vállalatok irodái, bármint gyár, műhely, raktár, stb. helyiségei, a 2-es számú fisán csak az illető vezető, valamint az összes alkalmazottak, beleértve a szolgákat is, nevével kitöltendő ki, mindegyik mellett azzal a megjegyzéssel, hogy „beirva az utca szám alatti családi fisába”.

Azok, akik a vállalat helyiségében foglalkoznak el lakrészeket (ott van lakásuk, kötelesek a 2-es számú fisát a formuláré összes rubrikáival együtt kitölteni.

Az állami intézmények (minisztériumok, iskolák, kaszárnyák, kórházak, stb.) a 2-es számú fisát az 1-es számú fisa után töltik ki, az épület rendeltetésének, valamint az intézmény nevének és vezetője, vagy törvényes képviselője nevének feltüntetése mellett.

Abban az esetben, ha az intézmény helyiségében tiszték, altiszték, tisztviselők orvosok, bennlakók, akik egy családot alkotnak, vagy külön-külön kiállítandó egy 2-es számú fisa az úrlapon feltüntetett összes rovatok kitöltése mellett.

A kaszárnyákban lévő katonák nem irandók be.

Az internátusokban és otthonokban lakó diákok és növendékek névszerint feltüntetendők az illetékes vezető által az internátus vagy otthon ingatlan könyvének 2-ik számú fisájában, mindegyik név mellett a következő megjegyzéssel: beirva a város... utca... szám... családi fisájába, falkában lakóknál pedig a falu és megye nevének feltüntetésével.

A 2-es számú fisát a helyiség főbérloka és a tulajdonos vagy az ingatlan kezelője együtt írják alá és a benne foglalt adatok helyességéért egyaránt felelősek. A bérlok s albérlok kötelesek jelenlétüket közzéadni a tulajdonossal, annak rendelkezésére bocsátani, az ugyanazon fedél alatt lakó összes személyek igazoló iratait, a fisába beírt adatok ellenőrzése végett.

A 3-as számú Fisa a költözések lapja.

Ez kitöltendő mindannyiszor, valahányszor az ingatlan könyv benyújtása után változások állnak be akár az ingatlan helyzetében (1-es számú fisa), akár egy-egy háztartás helyzetében (2-ös számú fisa). Házeladás vagy új bérlemény, elköltözés, házasság, születés, halálozás, adoptálás, stb.

A 3-as számú fisa a dohánydányban töltendő ki Bucuresti ben és két példányban a többi városokban és benyújtandók az illetékes kerületi rendőrséghez, amely egy számmal és dátummal láttamozott példányt visszaszolgáltat a benyújtónak.

A 3-as számú fisa a dohánytőzsdékben kapható és ára 3 lei.

A 4-es számú Fisa a változó lakosság bejelentési lapja. Bár ki, aki akár egyetlen éjszakára ingyen vagy fizetés ellenében más városbeli vagy akár helybeli személyeket vendégül lát, köteles a következő reggelen értesíteni erről az illetékes kerületi rendőrközségi rendőrséget, a 4-es számú fisa kitöltésével. (Apa, anya, gyermek, unokák, sógorok, sógornők nem jelentendők be).

Szállodások, fogadósok, azok, akik butorozott szobát havonta, hetenként vagy napokra adnak bérbe, a vendégeket két példányban kiállított és az összes feltüntetett rovatok kitöltésével ellátott 4-es számú fisát, a központi bejelentő hivatalhoz nyújtják be 1939 április 23-tól kezdve.

A 4-es számú fisa a dohánytőzsdékben kapható és ára 3 lei.

Azok a rovatkitöltések, melyek nem férnek rá egyetlen 1-es, 2-es, 3-as, vagy 4-es számú fisára, folytatálagosan egy hasonló fisára vezetendők rá, tilos lévén idegen papír beillesztése.

Az ingatlanok házfelügyelői és portásai (házmesterei), függetlenül az ingatlan rendeltetésétől, (magánház, állami intézmény, magánvállalat, kereskedelmi vagy iparvállalat, szálloda, stb.) nem alkalmazhatók, ha nem rendelkeznek egy foglalkozás üzésére jogosító könyvecskével, amit Bucurestiben a központi bejelentő hivatal, a többi városokban a rendőrség vezetője állít ki.

Azokban az épületekben, ahol több, mint három lakás van, a tulajdonosok kötelesek minden lakást megszámozni és egy táblácskát látható módon kifüggeszteni a lakás bejáratánál, a következő felirattal: ... számú ... lakrész. (apartament No.) lakrész alatt bármilyen lakás értendő.

A több mint három lakásos épületekben a tulajdonosok kötelesek az épület bejáratánál az ingatlan könyv 1-es számú fisájában feltüntetett bér-

lok névsorát kifüggeszteni. Ha hasonlóképpen a tulajdonosok a portás szobájában, vagy ennek hiányában a lakásokat fel tüntető táblázat mellett, az egész ingatlan közös szolgálati személyzetének névsorát, valamint az ingatlanban levő összes szolgák névsorát is ki kell, hogy függeszték, feltüntetve mindegyiknek neve mellett a fővárosi rendőrség által kiállított szolgálati könyvecské számát.

Az ingatlan könyvben levő összes fisákat, amennyire csak lehet, olvashatóan kell írni, különösen a tulajdonneveket, félreértések elkerülése végett.

Azok, akik nem tudnak írni, megbizhatnak egy írástudót, aki kitölti az illető fisáját és az adatok helyességéért maga is aláírja, feltüntetve lakását.

A fisa tulajdonosának felelősségén kívül a valóságnak meg nem felelő beírásokért az is felelős, aki azt kitöltötte.

A „foglalkozás,” „tisztviselés,” „mesterség” vagy „helyzet” (Situație) rovatába részletesen feltüntetendő a foglalkozás, a mit folytat. Nem írható be kereskedő, iparos, tisztviselő, szabadfoglalkozású stb., hanem pontosan feltüntetendő, hogy kézműves kereskedő, cipő, szövet, kalap, férfi-divat, női divatú kereskedő, stb., azután csokoládégyáros, szikviz, textil, gyertya, fémáru, szövő, harisnya-gyáros, stb., azután Dr., mérnök, ügyvéd, csizmadia, felsőrészkesztő, szatócse, asztalos, banktisztviselő, állami tisztviselő, katonai rang fokozat.

Nem írható be szabadfoglalkozás (magánzó) és abban az esetben, ha nincsen foglalkozása, feltüntetendő, hogy miből él.

Ha a szülők tartják el, ilyen módon irandó be.

Azok, akiknek nincsen semmiféle foglalkozásuk, vagy egzisztenciájuk, munkanélkülieknek irandók be.

Az erkölcsrendészeti ügyosztálynál nyilvántartott nők, prostituáltként tüntetendők fel.

Büntetések

100 ezer leitől két millió lejig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők azok a háztulajdonosok és főbérlok, akik nem töltik ki az ingatlan-könyv 1-es 2-es 3-as és 4-es számú fisáját és akikről kiderül, hogy olyan bérlojuk volt, vagy van, akik közrendbe ütköző bűncselekmények miatt kőroz a büntető bíróság, vagy ugyanilyen cselekmény miatt elítéltek távollétében.

Abban az esetben, ha bebizonysodik, hogy csak egyszerű elnézés miatt nem töltötték ki a fisákat, a bérlok pedig, akik a tulajdonosnál, vagy főbérloknál laknak vagy laktak, nem esnek az előző bekezdés előírásai alá, a bíróság 3 ezer leitől 10 ezer lejig terjed.

A bírságot a pénzügyi közegek hajtják végre az elítélt minden ingó vagy ingatlan vagyonára.

Fizetésektelenség, vagy egész bírság behajtásának le-

hetetlensége esetén, a fiskus jegyzőkönyvet vesz től, amit az illetékes törvényszék ügyészségéhez küld el, a kifi-

zetetlen bírságnak fogházzá való átváltoztatása céljából.

Gabriel Marinescu tábornok,
Miniszter államtitkár.

A prefektus és a rendőrkesztor rendelete

Az ingatlan-könyvről szóló törvényrendelet végrehajtására kapcsolatban a biharmegyei prefektura az alábbi rendeletet adta ki:

Biharmegyei prefektura,
1—1939 számú rendelet.

Mi, Bihar megye prefektusa, szem előtt tartva az 1939 február 15-i 38. számú hivatalos lapban megjelent, a bérlők személyazonosságának bejelentéséről szóló törvény végrehajtási utasításának 12-ik szakaszát,

elrendeljük:

1. szakasz. A háromnál több lakásos épületek tulajdonosai kötelesek megszámozni mindegyik lakrészt, alulról felfelé, a lakás bejáratánál látható módon egy táblácska alkalmazásával (apartamentul No....) felírással. Lakrész alatt értendő minden lakás.

A lakás állhat egy vagy több férőhelyiségből.

2. szakasz. A háromnál több lakrészű épületek tulajdonosai kötelesek az ingatlan bejáratánál kifüggeszteni az ingatlan-könyv első számú „fisa”-jában felsorolt lakók névsorát.

A háromnál több lakrészű épületek szolgálati személyzete (házfelügyelő, portások, fűtők, electrotechnikusok, szolgák és liftkezelők) névsora feltüntetendő egy táblázaton, megbízatásuk és szolgálati könyvecskéjük (condicuta) számanak megjelölése mellett. A táblázat látható helyen, a portás fülkéjében vagy ennek hiányában a lakrészek megjelölését tartalmazó táblázat mellett függesztendő ki.

3. szakasz. Az ingatlanok házfelügyelői és portásai tekintet nélkül az ingatlanok rendeltetésére (magánház, állami intézmény, magánkereskedelmi vállalat, szálloda stb.) csak akkor alkalmazhatók, ha a bejelentőhivatal (biroul de control al populatiunei) részéről kiállított és e foglalkozások végzésére jogosító igazolvánnyal rendelkeznek.

Az 1939 április 23-án működésben levő házfelügyelők és portások 1939 május 15-ig kötelesek jelentkezni a bejelentő hivatalnál (biroul de control al populatiunei) személyazonossági irataikkal együtt a fentemlített igazolvány kérvényezése végett.

4-ik szakasz. Ez a rendelet Nagyvárad törvényhatósági város, Belényes és Nagyszalonta városok területére nyer alkalmazást.

5-ik szakasz. Az 1—3. szakaszban foglalt rendelkezések megszűnése 1000—2000 lejig

terjedő rendbíróságot von maga után.

Nagyvárad, 1939. április 20.
D. Georgescu ezredes,
Biharmegye prefektusa.

Dr Eugen Clontă
rendőrkesztor.

Dr Clontă Eugen rendőrkesztor újabb tájékoztatása a közönség számára

Az ingatlan könyv törvény végrehajtásával kapcsolatban dr Clontă Eugen rendőrkesztor a sajtó útján még a következőket hozza a közönség tudomására:

1. A dohánytőzsdékben kapható ingatlanok ára 40 lei, az ingatlan könyvet két példányban kell megvásárolnia a háztulajdonosnak. A 40 leies árban azonban csak az ingatlan könyv kartonja foglaltatik, amelyhez törzslap „fisa” nem

jár. Tehát egy a háztulajdonosnak, mint a lakónak ugyanannyi törzslapot, fisát kell beszereznie, két-két példányban, amennyire szüksége van. — egyelőre az 1 és 2-ös számú fisa beszerzése a fontos, a 3-as számú fisát majd csak költözés esetén kell megvásárolni, (miután az ingatlan könyvet már beadták a rendőrséghez), a 4-es számú fisát pedig akkor ha nem verrokon vendég vagy látogató érkezik és a szállodáknak.

2. Az ingatlan könyv bevezetése nem mentesíti a május elsején lakást változtató közönséget a bejelentő hivatalban történő szabályszerű átjelentéstől akar más városba, akár pedig helyben változtat lakást valaki.

3. Ismételten felhívja a rendőrkesztor az összes házneszterek, házfelügyelők figyelmét hogy a korábban közölt igazoló iratok (születési, állampolgársági, rendőrségi, erkölcsi és ügyészségi büntetlenségi igazolvány, valamint katonai igazoló irat) minél sürgősebben szerezzék be, mert május 15-ike után a rendőrség nem fogadja el a jelentkezéseket.

4. A lakó-törzslap kitöltésénél az igazoló irat rovatába ajánlatosabb inkább a katonai livreit számát vagy más közhatalóság által kiállított fényképes igazolvány, mint CFR-igazolvány, köztisztviselői igazolás stb. számát beírni, mint a bejelentő hivatal által eddig kiállított személyazonossági igazolványok számát. Ezek a személyazonossági igazolványok ugyanis, a rendőrkesztor szerint — a jövőben nem nagy értékkel fognak birni és az ingatlan könyvek benyújtása, valamint az új lakosságellenőrző hivatal végleges megszervezése után, teljesen új személyazonossági igazolványokat fognak kibocsátani.

5. Végül ismételten hangsúlyozta dr Clontă Eugen rendőrkesztor, hogy a foglalkozási rovatba szabatos megjelölést kívánnak. Különösen az iparosok és munkások figyelmét hívja fel arra, hogy a foglalkozás megjelölésénél az ipartörvény végrehajtási utasításában közölt és az iparosok osztályozásáról szóló táblázatban felsorolt megjelöléseket használják.

Akik napirenden vannak

Néhány adat Horvátországról és a horvát népről

Czvetkovics jugoszlav miniszterelnöknek a horvát nép vezérével, Macsekkel folytatott tárgyalásai, amelyek a jelentések szerint jelentékeny lépéssel vitték előre a jugoszláviai belső megbékélés művét, ismét ráirányították Közép-Európa figyelmét a horvát problémára és a horvát népre.

A horvát szláv eredetű néptörzs, amely mintegy három millió lelket számlál. Nyelvük és szokásaik többé-kevésbé hasonlítanak a szerbekhez, élesen elválasztja azonban őket azokról római katolikus vallásuk és latinbetűs írásuk. Fajlag tulnyomórészt a dinári fajtához tartoznak, magasnövű, barnabőrű és fekete-haju fajta.

A horvátok a népvándorlás következtében a Krisztus utáni VII. század közepétől vonultak mostani területeikre. 1000 körül a velenceiek átmenetileg visszanyomták őket Dalmácia partvidékéről. 1076-ban a pápa elismerte a horvát királyságot, 1091-ben azonban Horvátországot a magyarok foglalták el és Könyves Kálmán Szent István birodalmába kebelezték be. A horvát közigazgatás s állami élet azonban ezután is meglehetősen önálló maradt.

A XV. század közepétől kezdve gyakori török támadások és háborusodások színhelye volt a horvát föld, míg az 1699-es karlovici béke következtében Dél-Horvátország a törökök kezére került. A 18-ik század elején csatolták

Horvátországhoz a Dráva és száva közötti területet, 1809-től 1814-ig ez a vidék Napoleon Illir provinciáihoz tartozott, majd ismét a magyar Szentkorona birodalmához csatolták. 1918-ban alapították meg a szlovének, horvátok és szerbek nemzeti tanácsát és a zágrábi országgyűlés a szerbekkel való államjogi kapcsolatot mondta ki. Az ez után bekövetkezett szerb centralista törekvések azonban súlyos csalódást keltetek a horvát népben és kiváltották a horvát függetlenségi mozgalmat.

Horvátország fővárosa Zágráb, Jugoszlávia második legnagyobb városa, amely az ország szellemi és gazdasági központja. 1090-ben alapították, 1242-ben a tatárok szétlőtték, IV. Béla király azonban királyi szabad várossá nyilvánította. A török háborúk idején sok harc folyt a város körül. Ma 155.000 lakosa van. Zágráb

ráb a zágrábi egyházmegyenek székhelye. Az egyházmegyét 1093-ban alapították, 1852-ben pedig érsekség rangjára emelték. A Zágrábi érsekséghez 1.600.000 római katolikus és 3090 görög katolikus hívő tartozik.

A horvát nép ma is teljes egészében katolikus, rendkívül ősi és kiterjedt katolikus kultúrával. Zágrábban működik a Szent Jeromos alap, amely rendkívül nagy szolgálatot tett a katolikus irodalom elterjesztésén és a katolikus kulturmunka terén. Ezt a kulturális központot 1868-ban Zágráb első érseke, Haulik biboros hivta életre. Ennek épületében van Horvátország egyik legjelentékenyebb katolikus napilapjának, a Hrvatska Strazának a szerkesztősége. Itt jelenik meg továbbá a Hrvatska Devnik és Mladah Hrvatska. A zágrábi palotában van továbbá a horvát katolikus akció modernül berendezett központi irodája.

A horvát katolikusok nagy ünnepe lesz az idén nyáron Ljubljánában megrendezésre kerülő Krisztus Király világtalálkozó.

Halálra verte anyját egy örült legény

(Bucuresti). A Soroca melletti Cenusă községben élt 76 éves anyjával Nichita Coroiănu, aki több évig elmebeteg volt és nemrég szabadult ki az elmebetegek házából. Tegnap váratlanul dühöngeni kezdett Coroiănu és egy székkal addig verte anyját, amíg az meghalt. A csendőrség elfogta a gyilkos örültet és megfűszerezte.

a Iasi-i elmebetegek házába akarták szállítani. Utközben Coroiănu meg akart szökni, a kísérő lancu csendőrszakszervező azonban megakadályozta ebben. Az örült erre annyira feldühödött, hogy láncait eltépte és élet-halálra menő küzdelmet kezdett lancuval, aki csak több seb árán tudta megfékezni a dühöngőt.

Vessék
Ócska ólmo!
Cim a kiadóban

A háborus feszültség ellenére Londonban most nyílt meg az első házasságközvetítő iroda

London légköre, akárcsak a többi fővárosé, feszült, telve riasztó hírekkel és baljóslatu intézkedésekkel.

A polgárok szótára megtelt háborus vagy politikai kifejezésekkel. A háboru kísértete mered a láthatáron s mint a köd a város felett, úgy nyommaszt a pesszimizmus a lelkek ben.

A város remeg a veszélytől, kicsitől-nagyig mindenki részt vesz a cselekvésben: megköti a történelmi egyezményeket, kitűnő védelmi rendszereket találnak fel, hadseregeket szerveznek, hogy szembeszálljanak a halállal.

Eközben a londoni nők nem veszítik el nyugalmukat. — Ugyanazzal a hidegvérrel, a mellyel a nemzeti szolgálat ivé re feliratkoznak, hogy repülőké, vagy ápoló nővérek képeztessek ki magukat, ugyanazzal a biztossággal folytatják utjukat a mindennapi életben.

Mennyi derűlátást, mennyi bizalmat kellett megőrizzen önmagában az a két londoni nő hogy a mostani időkben házassági irodát mertek nyitni London kellős közepében.

Talán kételkednek a háboru lehetőségében s nem hiszik,

hogy kereskedelmi vállalatuk alapja, az ember mással lesz elfoglalva?

Vagy finom női ösztönül ép azt sugja nekik, hogy a nagy események megteremtik a házassághoz szükséges lélektani pillanatot?

Az elegáns iroda két vezetője Mary Oliver és Heather Jenner még nem mult el 25 éves. Jó polgári családból származnak, az egyik pap, a másik katonatiszt leánya. Mindeketten meg vannak győződve, hogy úgy anyagilag, mint erkölcsileg nagy sikere lesz eredeti vállalatuknak.

A következő tervük van: az egyik hölgy hosszabb megbeszélést folytat a jelentkező ügyféllel. Baráti megbeszélés folyamán a házasulandó férfi vagy nő elmondja életkörülményeit, neveltetését, ismerteti politikai és társadalmi nézeteit beszél életcéljáról, képességeiről, vágyairól, egyszerűval mind arról, ami jellemzi személyiségét. Mindehhez hozzákerül még a fél igénye a keresett házastárs személyét illetőleg.

Mary és Heather azon a véleményen vannak, hogy a világ tele van félénk fiatal leá-

nyokkal s elszigetelt nősülendőkkel, akik szívesen keresnek a házasságban boldogságukat, csak nem tudják, hogyan fogjanak hozzá.

Mary és Heather még azt is hozzáfűzték, hogy ők maguk nincsenek érdekelve a ház-

ság gondolatában. A házasság — a másoké — csak a maguk választotta pályán kell segítse őket. Különben az iroda díj-szabása a mi pénzünknek meg felelően kb. 5500 lei.

A fiatal vezetőnők remélik hogy gazdag és változatos körülmények s így vállalkozásuk nélkülözhetetlené fog válni a fiatalok számára.

Mary és Heather olyan komolysággal látnak munkájukhoz, amit nem is várnának egy házasságokat összehasonló vállalat vezetőitől.

Adóvallomást kell beadni minden vállalkozónak és aki köz- vagy magán- munkát vállal

Az új pénzügyi törvény rendelkezéseivel kapcsolatosan közli a pénzügyigazgatóság, hogy a vállalkozók (köz- és magán munkák vállalkozói) a jövőben nem fognak professzionális adót fizetni, hanem minden egyes szerződés után esetenként kötelesek a kereskedelmi adót leróni.

Ezért az összes fentjelzett vállalkozók 1939 május 1-ig vallomást kötelesek benyújtani minden egyes szerződésük-

ról, amelyek magukban foglalnak mindenféle és fajta összeget és anyagi előnyt, amit a szerződés végrehajtásáért kapnak. Fel kell tüntetni, hogy milyen munkálatokra kötelezték magukat, az elvégzési kötelezettségeket, a munkálatok technikai kalkulációit, — feltüntetve a nyersanyag és munkadíj költségeket, — a további kiadásokat és az előirányzott hasznot is. A kivétési vallomással egyidejűleg be kell nyújtani az összes aktákat, amelyekből kitűnik az adó alá eső nyereség összege — a szerződést, minden iratot, amelynek alapján inkasszáltak, vagy inkasszálni fognak, bármilyen összeget, vagy bármilyen más a kivétessel kapcsolatban levő iratot.

Be kell nyújtani a vallomásokat a már megkötött és a végrehajtás stádiumában levő szerződésekről is.

A vallomási ahoz a kerületi kontrollori hivatalhoz kell benyújtani, amelynek kerületében a felvállalt munkálatok történnének. A vallomás benyújtása kötelező és a be nem nyújtást szigorúan büntetik.

Felhívjuk még a vállalkozók figyelmét, minden elvállalt munkáról kötelezőleg szerződést kell kötni. A jövőben a vállalkozók a szerződés megkötésétől számított 30 napon belül kötelesek a vallomást benyújtani az összes iratokkal együtt.

Lefejezte magát a fürdőkádban

(Budapest). Csátary Géza, hatvanöt éves nyugalmazott városi főtanácsos, József utcai lakásán, a fürdőkádban ülve, borotvával elmeteszte a nyakát olyan borzalmas módon, hogy feje csaknem teljesen elvált a törzstől. A hatvanöt éves embert holtan találták meg. Tettét valószínűleg ideg-rohamában követte el.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei

nagyon olcsón és nagyon jól

szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről élethű nagytapasztal

Str. Alexandri No. 4.

25 év körüli, az élet által megtört, szegény nő ismerettségét keresi valójában levő szegény férfi. Mult nem számít. „Gyermeke van” jelíge a kiadóba. 1227

ALLÁS

Fiatal mindenféle szakácsnő és egy szobalány május 1-ére felvétetik. Str. Grivifei 32. 1226

Bihar és Szt. János községek (Jud. Bihor) részére ügyes megbízható lapárust jó keresettel felvesz a „Magyarság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cím a kiadóban. 1126

Egy fiatal ember, ki főzésben jártas, állást keres. Cím a kiadóban. 1228

Perfekt főzni tudó jobb mindenféle szakácsnő állandó job helyre kerestetik. Cím a kiadóban. 1231

Megbízható gyermeklányt egyéves gyermekhez kevés házimunka elvégzésével május 1-re felveszek. Str. Prof. Gavra No. 10. 1234

VÉTEL-ELADÁS

Eladó nagyon szép ebédülő perzsa szőnyeg. Cím a kiadóban. 1114

Eladó egy 8-as Hoffer, keveset használt, kitűnő állapotban lévő cséplőgarnitúra. Egy egész új, ötfiókos, súlyesztős Singer gép. Egy kétjárú vizi-malom. Bővebbet Alföldy, Oradea, Tăranilor 16. 1229

Betoncsövek 10 cm. 20 Lei, 15 cm. 30 Lei, 20 cm. 35 Lei Rosenberg cégnél, Calea Victoriei 48. 1233

Selejtes kreppapír tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Jég-szekrények
legolcsóbbak
részletre is
GÁL vaskereskedés
Str. Alexandri 46 a

KÜLÖNFÉLE

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok. Jakab műszerész, Avram Iancu u. 5.

Elveszett fél éves him pisze-kutya. Megtaláló vagy nyomra Str. Fabricilor 13-a. 1230 vezető jutalomban részesül.

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagy-állomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Er tekezni a tulajdonosnál d. e. 3-10-ig Str. Franceza 12. 442

Egyszerű hálóbutor és más tárgyak, egy nagy Singer szabó gép eladó. Str. Gogalniceanu 2-b. suterin. 1232

LAKÁS

Kétszobás modern uccai lakás, konyha és fürdőszoba-használattal kiadó. Sas palota, III-ik emelet, Gyárfás.

Egy uccai szoba, konyha és fűtőkamara kiadó. Str. Scoalei 20. 1211

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CEGNÉL ORADEA